

REHBERLİKTE HİZMET ALANLARI

Rehberlik Hizmetleri

Doğrudan
Sunulanlar

Öğrenciyi Tanıma

Bilgi Toplama ve
Bilgilendirme

Oryantasyon

Psikolojik Danışma

Yöneltme ve
Yerleştirme

İzleme

Sevk

Dolaylı Sunulanlar

PDR Programını
Hazırlama

Konsultasyon
(Müşavirlik)

Araştırma ve
Değerlendirme

Çevre ile İlişkiler

Rehberlik Hizmet Alanları;

- Bir bütündür.
- Birbiriyle ilişkilidir.
- Birbirlerini tamamlar.
- Ancak kendilerine özgü uygulamaları vardır.
- Merkezinde psikolojik danışma vardır.

Bireyi Tanıma

- "Bireyi tanıma hizmetleri", öteki rehberlik hizmetlerinin ön koşulu
- Temel amacı, 'öğrencinin kendisini tanımasına yardımcı olmak
- Okuldaki tüm öğrencileri kapsam alanına almak zorunda
- Okul içindeki tüm personelin bir bütün olarak çalışması gerekir.

Bireyi Tanıma

- Sürekli
- Ölçme araçları bilimsel ölçütlere uygun, nesnel, geçerli ve güvenilir olmalı
- Elde edilen bilgiler, bütünlüğü koruyacak biçimde özetlenmeli, sınıflanmalı, dosyalanmalı
- Öğrencilerin tüm yönleriyle tanınması ve öğrenilmesine ayrı bir önem verilmeli

Bireyi Tanıma

- Tek bir ölçme aracı sonucundan, abartılı genellemelere gidilmemeli
- Bulguları, kişileri etiketlemek, sınıflamak yada yargılamak amacıyla asla kullanılmamalı

114.Okul çağındaki öğrenciler değişme ve gelişme içindedir. Sahip oldukları özellikler o döneme özgüdür ve bu özellikler zamanla değişir.

Bu bilgiler doğrultusunda, sınıf rehber öğretmenin aşağıdaki ilkelerden hangisine uyması gerekir?

- A) Öğrenciyi tanıma hizmeti tüm öğrencilere yöneliktir.
- B) Öğrencileri bütün yönleriyle tanımak gerekir.
- C) Öğrenciyi tanıma hizmeti takım çalışması gerektirir.
- D) Öğrenciyi tanıma hizmeti sürekli olmalıdır.
- E) Öğrenci hakkında elde edilen bilgiler bir bütün hâlinde değerlendirilmelidir.

Bilgi Toplama ve Yayma

Öğrencilere, eğitsel, mesleki ve kişisel-sosyal alandaki bilgilerin öğrencilere çeşitli kaynaklarca verilmesi

Öğrencilerin ihtiyaç duydukları bilgileri toplama ve onlarla paylaşma

Okul içinden yada dışından olabilir

➤ ***Eğitsel bilgi:***

➤ ***Mesleki bilgi:***

➤ ***Kişisel-sosyal bilgi***

Oryantasyon

- Öğrencilere okulu ve okulda bulunan olanakları tanııtma amacıyla sunulan hizmetler
- Okula yeni gelen öğrencilerin okulu tanımasına yardımcı olmak ve ders yılı başlarında geline eğitim kademeleri ile ilgili bilgi vermek
- Genellikle ders yılı başlarında
- Okuldaki tüm personel psikolojik danışmanlar ve sınıf rehber öğretmenleri
- Uyum sağlayıcı ve önleyici işlevi vardır.
- Eğitsel rehberlik kapsamında değerlendirilir.

Oryantasyon

- Okulun tarihçesi
- Fiziksel olanakları
- Okulun bulunduğu çevre
- Eğitim programı
- Ders dışı etkinlikler
- Kurallar
- PDR hizmetleri

Psikolojik Danışma

- Uzmanlık gerektiren bir yardım türü.
- Sınıf rehber öğretmenleri tarafından verilemez.
- Bireyin kendisini tanımasına, sorunlarının kaynağının farkını varmasını sağlayan yüz yüze yardım ilişkisi.
- Bireysel danışmanlık ve grup danışmanlığı olarak yapılabilir.

Psikolojik Danışma

- Psikolojik danışma süreci, danışanın davranışlarının değiştirilmesine yönelik bir süreçtir.
- Psikolojik danışma ilişkisi, gönüllülük temeline dayanan bir ilişkidir.
- Psikolojik danışma ilişkisi danışman ve danışan arasında kurulan terapötik bir ilişkidir.
- Psikolojik danışma ilişkisi özel ve gizli bir ilişkidir.
- Psikolojik danışma süreci, doğrudan sözel iletişime dayalı bir süreçtir.
- Psikolojik danışma yardımı uzman kişilerce yürütülmesi gereken, bilimsel ve profesyonel bir yardımdır.

Grup Rehberliđi	Grupla Psikolojik Danışma
Konuyla ilgili herkes tarafından verilebilir.	Sadece bu alanda uzmanlığı olanlar tarafından verilir
Gündemlidir. Yani ne yapılacağı bellidir	Gündemsizdir. Danışanın danışma ortamına getirdiklerine bağlıdır
Daha çok bilişsel düzeyde bilgi verme çalışmalarını içerir	Daha çok duygusal ağırlıklıdır.
Sınıf ortamında da gerçekleştirilebilir	Özel bir ortamda gerçekleştirilmesi gerekir
1-2 oturum sürer	10-12 oturum gibi sürebilir
Sınıftaki öğrenci sayısından oluşur.	Genelde 8-12 kişiden oluşur

Yöneltme ve Yerleştirme

- Öğrencileri ilgi, yetenek, değer ve özelliklerine göre çeşitli kulüp faaliyeti, ders, meslek, okul, sosyal ve kültürel etkinliklere yöneltme ve yerleştirilmeleri amacıyla yapılan çalışmalar
- Ön koşulu bireyi tanıma
- Amaç; bireyin kendi özelliklerine uygun seçimler yapmasına yardımcı olmak ve bulunduğu durumdan daha iyi duruma gelmesini sağlamak.
- Özerkliğe dikkat!
- Rehberlik servisine, sosyal etkinliğe, alana, derse, staja vb. yönlendirme

Yöneltme ve Yerleştirme

- Öğrencinin ilgi ve yetenekleri hakkında bilgi edinmek için **öğrenciyi tanıma**,
- Öğrencinin programlar ve okullar hakkında bilgi edinebilmesi için **bilgi verme**,
- Bu konularla ilgili öğrencinin gerçekçi algı ve beklentileri yoksa **psikolojik danışma**,
- Ailenin beklenti ve değerleri öğrencinin uygun karar almasını engelliyorsa **konsültasyon** hizmetleri işe koşularak yöneltme ve yerleştirme hizmetleri sunulmaktadır

İzleme

İzleme hizmetleri genel olarak iki tür faaliyeti kapsar:

1-Mezun olan öğrencilerin izlenmesi

Hangi üst eğitim kurumuna devam ediyor, uyum becerileri nasıl, hangi alanlarda çalışıyorlar vb.

2-Psikolojik danışma ve rehberlik hizmeti alan öğrencilerin izlenmesi

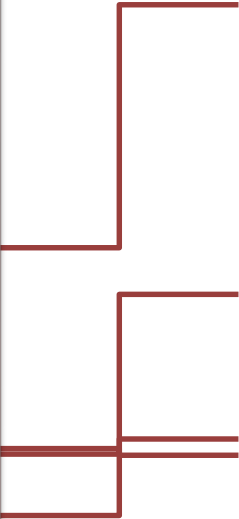
Psikolojik danışma ve rehberlik hizmeti alanların alınan hizmetten ne derece yararlandığını görmek amacıyla izlenmesi, zaman zaman tekrar değerlendirilmesi

Sevk-Refere

- Öğretmen ve psikolojik danışmanların kendi bilgi becerini aşan durumlarda öğrenciyi gerekli kişi ya da kuruma yönlendirmesi
- Derin psikolojik rahatsızlıklar,
- Özel eğitim desteği alma gereksinimi,
- Öğrencinin uyumunu güçleştiren medikal problemler,
- Bazı meslekler hakkında daha derinlemesine bilgi sahibi olma gereksinimi ortaya çıktığında

NOT: Zaman zaman yöneltme ve refere birbirini yerine kullanılabilir.

DOLAYLI SUNULAN REHBERLİK HİZMETLERİ

1-OKUL PDR
PROGRAMLARININ
HAZIRLANMASI

2-KONSULTASYON
(MÜŞAVİRLİK)

3-ARAŞTIRMA VE
DEĞERLENDİRME

4-ÇEVREYLE İLİŞKİLER

Konsültasyon-Müşavirlik

- Öğretmen, yönetici ve ailelere yönelik
- Konsültasyon çalışmalarını planlama ve yürütme sorumluluğu **psikolojik danışmada**
- Ortak bir rehberlik anlayışına sahip olmalarını sağlamak,
- Öğrencilere daha iyi hizmet verebilmek eğitimcileri bilgilendirmek
- Öğrencileri ilgilendiren konularda paylaşımlarda bulunmak

Okul PDR Programının Hazırlanması

- Her okulda uygulanabilecek standart program yok
- Öğrenci ihtiyaç ve özellikleri sürekli değiştiğinden, değişmeyen uzun yıllar uygulanabilecek rehberlik programları da yok.
- Okul PDR programları okul PDR servisleri tarafından hazırlanır.
- Sınıf rehberlik planları ise sınıf rehber öğretmenleri tarafından hazırlanır.

Araştırma Değerlendirme

➤ Rehberlik programlarının ve uygulamalarının etkililiğini artırmak ve çalışmaların sonuçlarını değerlendirmek

Araştırma Değerlendirme

- Öğrencilerin rehberlik yardımlarına olan gereksinim alanları ya da konularının belirlenmesi
- Öğrencilerin başarılarını etkileyen çeşitli etmenlerin incelenmesi.
- Öğrencilerin öğrenme güçlüklerinin nedenlerinin incelenmesi.
- Öğrencilerin yetenekleriyle başarılarının karşılaştırılması.
- Öğrencilerin çeşitli problem alanlarının incelenmesi.
- Öğrenciler arasındaki iletişim düzeylerinin belirlenmesi.
- Öğrencilerin uyum güçlüklerinin ortaya çıkarılması

Araştırma Değerlendirme

- Okulun öğrenci özellik ve niteliklerinin araştırılması
- Öğrencilerin ilgilerinin, yeteneklerinin mesleki tercihleriyle olan ilişkisinin incelenmesi.
- Çeşitli ölçek ve envanterlerin geçerlik ve güvenirlik çalışmalarının yapılması.
- Okulda yapılan bireysel ve grupla psikolojik danışmanın etkililiklerinin birbirleriyle karşılaştırmalı olarak incelenmesi.
- Sınıf içi rehberlik etkinliklerinin verimlilik düzeyinin incelenmesi ve değerlendirilmesi.
- Öğrencilerin okul rehberlik birimiyle olan psikolojik ilgi ve yardım isteği düzeyinin incelenmesi

Araştırma Değerlendirme

- Öğrencilerin yanında, tüm okul personelinin ve velilerin rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine olan beklentilerinin belirlenmesi.
- Rehberlik hizmetlerinin karşılaşılabilecek çeşitli yetersizliklerinin nedenlerinin incelenmesi
- Okuldan çıkış alan öğrencilerin iş ve meslek alanlarındaki başarı düzeylerinin izlenmesi ve araştırılması
- Öğretmen ve öğrenci iletişim düzeylerinin ve sorunlarının incelenmesi
- Öğretmenlerin sınıf içi öğretim disipliniyle ilgili sorunlarının incelenmesi.
- Okullarda gerçekleşebilecek şiddet olaylarının nedenlerinin incelenmesi.
- Öğrencilerin ders seçimi ve kendi ilgi alanlarıyla ilgili güçlüklerinin incelenmesi.

Çevre İle İlişkiler

Çevre ile ilişkiler genel olarak iki tür çalışmayı kapsar:

1-Okulun çevreye tanıtılması çalışmaları:

Okulun özellikleri, ihtiyaçları ve okulun çevreye katkılarının çevre tarafından bilinmesi çalışmalarını içerir. Bu amaçla okulu tanıtıcı geziler yapılabilir, gazete ve dergi çıkarılabilir ve yerel basından yararlanılabilir.

2-Okulun çevreyi tanıması çalışmaları:

Öğrenciler için zararlı olabilecek yerlerin ve durumların saptanması çalışmaları, öğrencilerin yararlanabileceği eğitsel, kültürel ve sosyal imkânların ve fırsatların belirlenmesine yönelik çalışmalar gibi çalışmaları kapsar.

Çevre İle İlişkiler

Müşavirlik-Veli ile İlişkiler Farkı

Müşavirlikte psikolojik danışmanla veli-öğretmen-idareci arasında öğrencilere rehberlik anlayışına uygun nasıl hareket edebilecekleri konusunda vurgu yapma

Çevre ile ilişkilerde veli-okul bağlantısını güçlendirmek, okulun amaç ve vizyonunun veliler tarafından anlaşılmasını sağlamak vb..